

JOHANNES

13:18-13:38

Jezus voorzegt het verraad en de verloochening en gebiedt Zijn discipelen liefde te hebben zoals Hij hen liefheeft.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/johannes/13-18-13-38

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Terugblik op voetwassing en reiniging	2 min	4
2	Nederige dienstbaarheid in de praktijk	2 min	5
3	Judas' verraad voorzegt uit de Schrift	2 min	6
4	Het doel van voorspellende profetie	4 min	7
5	Hoe vervulling een ware profeet bevestigt	3 min	9
6	Vervulde profetie als goddelijk bewijs	3 min	11
7	Apostelen als gevolmachtigden van Christus	4 min	12
8	Bewijzen voor Paulus' apostelschap	3 min	14
9	Paulus erkend door Petrus en de apostelen	3 min	16
10	Johannes als de geliefde discipel	2 min	18
11	Jezus wijst Judas aan als verrader	4 min	19
12	Satan, Judas en het plan van verraad	2 min	21
13	Judas' schijn en zijn gang in de duisternis	3 min	22
14	Het nieuwe gebod van onderlinge liefde	2 min	24

15	Liefhebben zoals Christus liefheeft	2 min	25
16	Zelfopofferende liefde in het nieuwe verbond	3 min	26
17	Liefde als herkenningsteken van discipelen	2 min	28
18	Petrus wil Jezus volgen	2 min	29
19	De voorspelde verloochening van Petrus	3 min	31
20	Het verschil tussen verraad en verloochening	3 min	32
	Om verder te lezen		34

1

Terugblik op voetwassing en reiniging

We gaan verder met Johannes 13, waar we de vorige keer gebleven waren. We hebben de eerste zeventien verzen behandeld. Die vertellen het verhaal van Jezus in de bovenzaal met Zijn discipelen, tijdens of na de Paschamaaltijd. Hij stond op, omgordde Zich als een dienaar en waste de voeten van de discipelen.

Er vond een woordenwisseling plaats tussen Hem en Petrus. Petrus maakte bezwaar tegen het idee dat Jezus zijn voeten zou wassen, omdat dit hem eenvoudigweg ver beneden de waardigheid van Christus leek. Als Jezus Petrus had gevraagd Zijn voeten te wassen, weet ik zeker dat Petrus dat gedaan zou hebben. Misschien met enige bedenkingen, omdat het zo'n bijzonder vernederend karwei zou zijn, zo'n nederige rol om te vervullen. Maar ik weet zeker dat Petrus het graag gedaan zou hebben. Hij kon zich niet voorstellen dat hij Jezus zou toestaan dit bij hem te doen, want dan zou Jezus Zich schijnbaar onder Petrus en de andere discipelen plaatsen, in de rol van een dienaar. Petrus vond dat dit nooit mocht gebeuren.

In het gesprek tussen Petrus en Jezus leek Jezus opmerkingen te maken die aangaven dat het wassen van hun voeten meer was dan alleen een praktische dienst. Het had ook een symbolische betekenis, omdat het uitbeeldde dat Christus ons wast, ongetwijfeld met Zijn bloed. Zijn bloed wordt niet genoemd, maar natuurlijk weten we dat dit het geval is. In 1 Johannes, hoofdstuk 1, vers 7 staat:

Maar als wij in het licht wandelen, zoals Hij in het licht is, hebben wij gemeenschap met elkaar, en het bloed van Jezus Christus, Zijn Zoon, reinigt ons van alle zonde.

1 JOHANNES 1:7

Jezus zegt tegen Petrus dat iemand die gebaad heeft, niet opnieuw helemaal gewassen hoeft te worden. Zo iemand hoeft alleen zijn voeten te laten wassen, omdat zijn voeten vuil worden wanneer hij naar buiten gaat. Zijn hele lichaam hoeft echter niet opnieuw gewassen te worden. Hij zegt:

Jullie zijn rein, maar niet allemaal.

Hij bedoelde dat Judas niet rein was. Daarom is het duidelijk dat Hij niet alleen over lichamelijke reinheid sprak. Hij gebruikte dit als een vergelijking voor iets geestelijks, want het was beslist in geestelijke zin dat zij niet allemaal rein waren.

2

Nederige dienstbaarheid in de praktijk

De reiniging van de discipelen door de Meester is een van de lessen van deze handeling. De andere is een les in dienstbaarheid. Hij zegt dat Hij dit gedaan had om hun een voorbeeld te geven, zodat zij zouden doen zoals Hij gedaan had. Zoals Hij Zichzelf vernederd had en onder hen de gestalte van een dienaar had aangenomen, zo moesten zij zich ten doel stellen dienaren van allen te zijn. Ze moesten zich onder elkaar vernederen en elkaar dienen.

Hij gebruikte het beeld van het wassen van elkaars voeten. Maar zoals we de vorige keer zeiden, was het wassen van voeten in die samenleving werkelijk een praktische dienst. In onze samenleving is het wassen van voeten niet zo praktisch. Het zou meer symbolisch kunnen zijn. De les zou zijn dat we de karweitjes moeten doen die gedaan moeten worden, maar die niet aantrekkelijk zijn. Het zijn de karweitjes die iemand liever door een ander laat doen. Maar omdat we weten dat niemand anders ze graag zou doen, kiezen wij ervoor ze te doen uit liefde, nederigheid en dienstbaarheid aan anderen.

Elkaar dienen vloeit zowel voort uit liefde als uit nederigheid. Het houdt in dat je een geringe dunk van jezelf hebt, in die zin dat je jezelf niet als bevoorrecht of te waardig beschouwt om een dienaar van allen te zijn. Het houdt liefde in, in die zin dat het dienen niet slechts voor de schijn gebeurt. Het is werkelijk een dienst die de betrokken personen enig voordeel biedt en voorkomt dat andere mensen het vuile werk moeten doen. Dat is liefdevol.

We zien het dus als een symbolische handeling en als een voorbeeldige handeling. We hebben tot en met vers 17 behandeld, waar Jezus zei:

Als u deze dingen weet, zalig bent u als u ze doet.

JOHANNES 13:17

Jezus zei dat iemand veel gelukkiger is als hij de dingen doet waarvan hij weet dat hij ze moet doen, dan wanneer hij ze niet doet. Als Jezus ons zegt iets te doen, is dat werkelijk bedoeld voor ons uiteindelijke geluk. Misschien is het niet het soort geluk dat de wereld biedt. Ook is het niet iets waardoor we noodzakelijkerwijs meteen gelukkig lijken. Maar waar het om gaat, is dat het gelukkiger is om te leven zoals Jezus ons opdraagt dan om op welke andere manier dan ook te leven.

3

Judas' verraad voorzegd uit de Schrift

In vers 18 beginnen we met nieuw materiaal. Maar het is natuurlijk nog steeds een voortzetting van dezelfde avond, op dezelfde plaats, in de bovenzaal met de discipelen. Hij zegt:

Ik zeg dit niet van u allen; Ik weet wie Ik uitverkoren heb. Maar de Schrift moet vervuld worden: Wie Mijn brood eet, heeft zich tegen Mij gekeerd. Nu al zeg Ik het u voordat het gebeurt, opdat wanneer het gebeurt, u zult geloven dat Ik het ben. Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: als iemand hem ontvangt die Ik zal zenden, ontvangt hij Mij, en wie Mij ontvangt, ontvangt Hem Die Mij gezonden heeft.

JOHANNES 13:18-20

Deze uitspraken beginnen met opnieuw een zinspeling op het feit dat een van hen Hem zal verraden. Voordat het hoofdstuk voorbij is, zal Hij het heel duidelijk zeggen. Hij zal zelfs aan ten minste één van de discipelen bekendmaken wie de verrader is. Op dit punt vermeldt Hij alleen dat het verraad een Schriftwoord uit het Oude Testament zal vervullen, zoals bij zoveel andere gebeurtenissen in het leven van Jezus.

Jezus is in wezen de levende vervulling van oudtestamentische voorzeggingen over de Messias. Dit citaat komt uit Psalm 41, vers 9, en zou over Judas gaan:

Zelfs de man met wie ik in vrede leefde , op wie ik vertrouwde, die mijn brood at, heeft zich tegen mij gekeerd.

PSALMEN 41:10

Hij weidt hier niet verder uit over Judas, al zal Hij dat enkele verzen later wel doen. Maar in vers 19 zegt Hij:

Ik vertel het jullie nu, voordat het gebeurt, zodat jullie, wanneer het gebeurt, geloven dat ik het ben.

Met andere woorden: Jezus vertelt hun dit van tevoren, zodat zij, wanneer het gebeurt, zullen weten dat Hij het wist en zich zullen herinneren dat Hij het gezegd heeft.

4

Het doel van voorspellende profetie

Deze uitspraken onderstrepen wat het werkelijke doel van voorspellende profetie is. Toen ik jonger was en we veel onderwijs over Bijbelse profetie hoorden, gebeurde dat vaak vanuit de gedachte dat God ons al deze profetieën heeft gegeven zodat we van tevoren kunnen weten wat er gaat gebeuren. Mensen hebben namelijk een onverzadigbaar verlangen om de toekomst te kennen. God weet dat de duivel zijn manieren heeft om mensen te verleiden door in te spelen op hun nieuwsgierigheid naar de toekomst. Er zijn waarzeggers, séances, kristallen bollen, astrologie en allerlei vormen van waarzeggerij waarmee mensen proberen te weten te komen wat de toekomst brengt.

Ons werd verteld dat de duivel mensen via hun nieuwsgierigheid naar de toekomst het occultisme in zal lokken, en dat God ons daarom kennis van de toekomst heeft gegeven, zodat we dat niet nodig hebben. We hoeven niet naar de duivel te gaan. We kunnen naar Gods Woord gaan, en Zijn profetische Schriften vertellen ons wat de toekomst brengt.

Zo had ik het begrepen. Maar toen ik de profeten van het Oude Testament daadwerkelijk las, merkte ik dat ik in veel gevallen niet zou begrijpen wat ze voorspelden als ik niet van de vervulling ervan had geweten. Als je veel van de

Schriftgedeelten die Jezus vervulde alleen in hun oorspronkelijke verband bekijkt, zou je niet eens weten dat het voorspellingen over de Messias waren. Maar achteraf kun je het zien.

Profetieën zijn vaak in poëtische taal geschreven, niet in letterlijke taal. Als je de gebeurtenis waardoor ze vervuld werden niet kende en alleen de Schrift zelf, de voorspelling, las, zou je daarom niet noodzakelijkerwijs kunnen zeggen: ‘Nu weet ik wat er gaat gebeuren.’ Je zou het tijdsbestek beslist niet kennen.

Er zijn enkele profetieën die een vooruitblik geven, bijvoorbeeld op hoelang het zal duren, zoals de profetie van de zeventig weken, enzovoort. Maar als je Daniël hoofdstuk 10 leest over de koningen van het noorden en het zuiden en hun intriges over en weer, zou je geen idee hebben hoe dat zich zou moeten voltrekken. Maar als je heel goed bekend raakt met de Griekse, Syrische en Egyptische geschiedenis — de geschiedenis van het Midden-Oosten in de tweede eeuw voor Christus — kun je gemakkelijk zien hoe die dingen gebeurd zijn. Wanneer ze gebeurd zijn, kun je terugkijken en zeggen: ‘Dit was daar een duidelijke voorspelling van.’ Maar zo duidelijk was het eigenlijk niet. Achteraf is het duidelijk.

We zijn in Johannes al twee keer uitspraken over de discipelen tegengekomen. Er staat dat toen Jezus dit deed, daarmee die-en-die profetie werd vervuld. Zijn discipelen begrepen het op dat moment niet, maar nadat Hij uit de doden was opgestaan, herinnerden ze zich dit en begrepen ze het.

Voorspellende profetieën zijn vóór hun vervulling vaak eenvoudigweg niet te begrijpen. Dat is nu eenmaal hun aard. Ze zijn onduidelijk genoeg om je te laten afvragen hoe ze misschien vervuld zullen worden. Maar wanneer ze vervuld zijn, kun je zeggen: ‘Dat heeft het behoorlijk goed beschreven.’ De waarde van voorspellende profetie lijkt dus niet te zijn dat ze onze nieuwsgierigheid naar de toekomst bevredigt.

Als je het boek Openbaring leest, ben je dan niet langer nieuwsgierig naar de toekomst? Ik vermoed dat de meeste mensen door het lezen van het boek Openbaring verwarder en nieuwsgieriger worden dan wanneer ze het niet lezen. Het is natuurlijk niet mijn opvatting dat Openbaring nog steeds over de toekomst gaat. Ik geloof dat die grotendeels vervuld is. Maar vanuit de opvatting dat die over de toekomst ging, maakte het lezen ervan de dingen voor mij niet echt duidelijker.

Wat ik nodig had, waren leraren in Bijbelse profetie met hun levendige verbeeldingskracht, die mij vertelden met welke toekomstige gebeurtenis al deze profetieën volgens hen overeenkwamen. Gewoonlijk had het te maken met een actuele gebeurtenis of een geopolitieke ontwikkeling die in onze tijd redelijk voorspelbaar was, maar die zich nooit verder ontwikkelde.

Dus begon ik me af te vragen: wat voor nut heeft voorspellende profetie, aangezien je eigenlijk niet kunt zeggen wat het doel ervan was? Jezus zei hier:

Ik zal jullie vertellen hoe het zit. Ik heb jullie dit van tevoren verteld, zodat jullie, wanneer het uitkomt, zullen geloven dat Ik ben wie Ik zeg dat Ik ben.

5

Hoe vervulling een ware profeet bevestigt

Met andere woorden, voorspellende profetie wordt het bewijsstuk dat geloofwaardigheid verleent aan de profeet, aan degene die spreekt. Dat is wat Deuteronomium hoofdstuk 18 zei, want Mozes voorspelde dat er een andere profeet zou opstaan. Er zou zelfs meer dan één profeet opstaan, en sommigen van hen zouden valse profeten zijn. Deuteronomium 18:20 zegt:

Maar de profeet die overmoedig handelt door een woord in Mijn Naam te spreken dat Ik hem niet geboden heb te spreken, of die in de naam van andere goden spreekt, die profeet zal sterven.

DEUTERONOMIUM 18:20

In Deuteronomium 18:21-22 volgt de toets voor iemand die zich als profeet presenteert: luister naar wat hij voorspelt en kijk vervolgens of het gebeurt. Wanneer het gebeurt, zul je weten dat hij werkelijk een profeet was. Zo niet, dan was hij dat niet.

Maar wat had ik eraan dat hij de voorspelling deed, als ik niet eens kon weten of ik hem kon vertrouwen totdat de gebeurtenis plaatsvond? Als het plaatsvinden van de gebeurtenis het eerste moment is waarop ik de profeet kan vertrouwen, wat was dan het nut van zijn woorden? Het nut was dat ik de profeet vanaf dat moment inderdaad kan vertrouwen.

Hij vertelt ons niet voornamelijk over de toekomst. Hij vertelt ons voornamelijk wat God denkt, wat er in Gods hart leeft en wat Gods wil is. De profeten schreven niet voortdurend alleen maar toekomstvoorspellingen, en Jezus evenmin. Ze verweefden voorspellingen in hun profetieën. Hun profetieën waren hoofdzakelijk verklaringen van wat God dacht: waar Hij boos over was of blij mee was, wat Hij van plan was te doen, of hoe Hij reageerde op bepaalde dingen die zij deden. Iedereen kon komen en zeggen: „Volgens mij is God echt boos over dit of dat.” Maar waarom zou iemand mij geloven? Waarom zouden ze geloven dat ik meer van God hoor dan wie dan ook? Waarom zouden ze denken dat ik namens Hem spreek? Welnu, ik kan bewijzen dat het werkelijk God is Die door mij spreekt door te zeggen: „Dit gaat gebeuren.”

Micha werd door Achab in de gevangenis gezet omdat hij Achab ontstemd had met de profetieën die hij uitsprak. Achab zei:

En u moet zeggen: Dit zegt de koning: Zet deze man in de gevangenis en laat hem brood van verdrukking eten en water van verdrukking drinken , totdat ik in vrede terug kom.

1 KONINGEN 22:27

Terwijl ze Micha wegsleepten, zei hij:

Maar Micha zei: Als u echt in vrede terugkeert, heeft de HEERE niet door mij gesproken! Verder zei hij: Luister, volken, allemaal!

1 KONINGEN 22:28

Met andere woorden, het kwam hierop neer. „Ik voorspel dat je niet veilig zult thuiskomen. Als je niet veilig thuiskomt, zullen de mensen weten dat ik een woordvoerder van God ben geweest. Maar als je wel veilig thuiskomt, zullen ze weten dat ik dat niet ben.”

6

Vervulde profetie als goddelijk bewijs

De waarde van profetie ligt er dus werkelijk in dat ze de echtheid van de profeet bevestigt, vanwege de andere dingen die hij te zeggen heeft. De profetieën zijn er niet om mij vooraf te laten weten wat er gaat gebeuren. Ze zijn er om mij, wanneer die dingen eenmaal gebeuren, in staat te stellen terug te kijken en te zeggen: „Deze man had onmogelijk kunnen weten dat dit op deze manier zou gebeuren, en toch heeft hij het gezegd. Hij moet dus van God gehoord hebben.” Zo verwacht God dat we echte profetie herkennen. We moeten niet denken dat we de profeten, het boek Openbaring, Bijbelse profetieën of boeken over profetie van deskundigen kunnen lezen en daaruit kunnen opmaken wat de toekomst zal brengen.

Dat is niet waarschijnlijk. Daarom bestaan er onder de zogenoemde deskundigen zoveel verschillende meningen. Niemand weet het werkelijk, omdat de profetieën niet veel dingen duidelijk zeggen. We hebben wel profetieën over de opstanding. We hebben profetieën over de wederkomst van Christus. Maar we hebben niet veel gedetailleerde profetieën over wat er vóór die tijd gebeurt. Daarom zijn er dingen die we niet weten.

Maar dit weten we wel: wanneer we zien dat een profetie vervuld is, zeggen we: „Die persoon was werkelijk door God gezonden.” Daarom hebben we in het Oude Testament de boeken die we hebben, en niet sommige andere boeken die we niet hebben. De profeten die boeken van het Oude Testament schreven, voorspelden dingen en die kwamen uit. Daardoor beseften we: „Dit was een man die door God gezonden was.” Dat is wat ze over Johannes de Doper zeiden:

En velen kwamen naar Hem toe en zeiden: Johannes deed wel geen teken, maar alles wat Johannes over Deze Man zei, was waar.

JOHANNES 10:41

en daardoor werd bevestigd dat Johannes een profeet was met bewezen geloofsbrieven.

Met andere woorden, ik begrijp Jezus hier zo: „Ik doe nu hetzelfde. Misschien komt er een tijd waarin jullie denken dat jullie op het verkeerde paard hebben gewed. Wanneer Ik sterf” — Hij noemt Zijn dood niet, maar uiteraard denkt Hij daaraan — „zullen jullie extra redenen nodig hebben om te geloven dat Ik nog steeds ben Wie Ik zeg dat Ik ben. Want op dat moment zal het er voor jullie niet zo uitzien. Maar denk dan terug aan wat Ik voorspeld heb.”

Wat voorspelde Hij bij deze gelegenheid? Dat een van hen Hem zou verraden. Dat zou gebeuren voordat Hij stierf. Tegen de tijd dat Jezus stierf, zou Judas deze profetie dus al vervuld hebben. Dan zouden ze weten dat Jezus was Wie Hij zei dat Hij was, ook al zouden de uiterlijke omstandigheden het hun moeilijk kunnen maken om tot die conclusie te komen. Vooral Zijn dood zou hun geloof beslist op de proef stellen, gezien hun toenmalige begrip van wat de Messias geacht werd te doen.

Vers 20 zegt:

Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: als iemand hem ontvangt die Ik zal zenden, ontvangt hij Mij, en wie Mij ontvangt, ontvangt Hem Die Mij gezonden heeft.

JOHANNES 13:20

7

Apostelen als gevolmachtigden van Christus

Wanneer Hij zegt: „Wie Ik ook stuur”, gaat het over apostelen. Hij gebruikte eerder, in vers 16, de uitdrukking:

„degene die gestuurd is”, toen Hij zei:

Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Een dienaar is niet meer dan zijn heer, en een gezant niet meer dan hij die hem gezonden heeft.

JOHANNES 13:16

Het Griekse woord dat daar met „een gezant” is vertaald, is *apostolos*: een apostel, oftewel iemand die met een opdracht uitgezonden is.

Een apostel is niet zomaar iemand die de kamer uit is gestuurd, zoals een kind dat de kamer uit wordt gestuurd omdat het vervelend doet. Dit is iemand die op een officiële missie wordt uitgezonden als vertegenwoordiger, afgevaardigde of ambassadeur. Apostel zijn houdt in dat je de bevoegdheid hebt om te spreken namens degene die je gezonden heeft. Daar heeft Hij het hier over. Hij spreekt over Zijn apostelen die daar bij Hem waren.

Hij zei in vers 20:

Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: als iemand hem ontvangt die Ik zal zenden, ontvangt hij Mij, en wie Mij ontvangt, ontvangt Hem Die Mij gezonden heeft.

JOHANNES 13:20

Dat wil zeggen: over wie een van Zijn apostelen ontvangt, zegt Hij: „Ik ben een apostel van Mijn Vader en je kunt Mijn Vader niet ontvangen zonder Mij te ontvangen. Als je Mij ontvangt, is dat hetzelfde als Mijn Vader ontvangen. Als je Mij verwerpt, is dat hetzelfde als Mijn Vader verwerpen, want Ik ben Zijn gemachtigde vertegenwoordiger. Als Ik jullie uitzend, zijn jullie Mijn gemachtigde vertegenwoordigers. Zij die jullie ontvangen, zullen Mij ontvangen, en zij die jullie verwerpen, zullen Mij verwerpen.”

Dit heeft consequenties. Ik vertelde je zojuist waarom we de boeken van het Oude Testament aanvaarden: omdat de woorden van de profeten uitkwamen. En dit is waarom we de boeken van het Nieuwe Testament aanvaarden: omdat ze geschreven zijn door apostelen, of op zijn minst door mensen die hun werk nooit hadden kunnen publiceren zonder de goedkeuring van een apostel. Mensen als Markus en Lukas, die zelf geen apostelen waren, waren de vaste metgezellen van mannen die dat wel waren. In wezen droeg hun werk het stempel van het gezag van die apostelen. Markus was een metgezel en medewerker van Petrus. Volgens de vroege kerkvaders preekte Petrus blijkbaar in het Aramees, en vertaalde Markus voor hem. De geschriften van Markus zijn de preken van Petrus, vertaald in het Grieks.

Lukas reisde met Paulus mee en bleef, zo lijkt het, tot het einde van Paulus' leven bij hem. Dat moet vele jaren zijn geweest. In de jaren waarin hij het boek Lukas en het boek Handelingen schreef, reisde hij in feite met Paulus mee. Het is dus duidelijk dat

hij het onder toezicht van Paulus moet hebben geschreven. Je kunt je nauwelijks voorstellen dat deze twee mannen als reisgenoten samen optrokken, terwijl een van hen het leven van Christus en ook het leven van Paulus beschreef, en dat Paulus nooit zei: ‘Mag ik eens kijken wat je daar schrijft?’ Het spreekt vanzelf dat Paulus het zou bekijken om er zeker van te zijn dat het nauwkeurig was, enzovoort. De boeken Markus, Lukas en Handelingen droegen dus het goedkeuringsstempel van de apostelen Petrus en Paulus.

Maar de reden dat we boeken in het Nieuwe Testament aanvaarden, is dat het gezag van een apostel erachter staat. Een apostel ontvangen, is Christus ontvangen. Wanneer mensen bijvoorbeeld Paulus verwerpen, denken ze soms dat ze de vrijheid hebben om dat te doen. Ze zeggen: ‘Sommige dingen die Paulus zei, bevallen me niet. Met Jezus heb ik geen moeite, maar Paulus had volgens mij een paar persoonlijke problemen. Volgens mij had hij zijn farizeese vooroordelen nog niet allemaal verwerkt’, enzovoort. Er zijn mensen die zulke dingen zeggen. Ik heb mensen horen zeggen: ‘Volgens mij was Paulus gek.’ Het Joodse standpunt is beslist dat hij gewoon een meshumad is, iemand die van het jodendom is afgefallen en een vijand.

De waarheid is dat hij óf een apostel is, óf niet. Als hij dat is, hebben we niet de vrijheid om te zeggen: ‘Paulus mag ik niet, maar Jezus wel.’ Want als je degene ontvangt die Jezus zendt, ontvang je Jezus. Als Jezus Paulus gezonden heeft, als Paulus een ware apostel van Christus is, dan staat het ontvangen van zijn geschriften gelijk aan het ontvangen van geschriften die Jezus met Zijn eigen hand had geschreven. Hij zond hem en gaf hem het gezag om voor Hem te schrijven en te spreken. Je kunt een gevolmachtigde niet verwerpen zonder Degene te beledigen Die hem gevolmachtigd en gezonden heeft.

8

Bewijzen voor Paulus’ apostelschap

Aan de andere kant, als Paulus geen ware apostel is, dan is hij een zeer kwalijk figuur. Dan is hij een valse apostel. Dan is hij een wolf die binnendringt en doet alsof hij een apostel is. Dat was precies wat de andere apostelen vermoedden toen hij voor het eerst uit Damascus terugkwam en beweerde christen te zijn. Ze geloofden hem niet. In Handelingen hoofdstuk 9 staat:

ze waren bang voor hem

HANDELINGEN 9:26

Hij probeerde zich bij de andere discipelen aan te sluiten, maar ze waren bang voor hem, omdat:

omdat zij niet geloofden dat hij een discipel was

HANDELINGEN 9:26

Wat moeten ze dan geloofd hebben? Ze hadden zijn verhaal gehoord. Ze hadden zijn verhaal over de bekering op de weg naar Damascus gehoord. Waarom geloofden ze niet dat hij een apostel of een discipel was? Blijkbaar dachten ze dat hij deed alsof. Ze dachten dat hij het verhaal verzonnen had. Ze dachten dat het niet werkelijk gebeurd was. Maar ze veranderden van gedachten.

Aanvankelijk veranderden ze van gedachten omdat een vertrouwde vriend van hen, Barnabas geheten, ervan overtuigd raakte dat er bewijs was dat Paulus een ware christen was. Hij bracht hem naar de discipelen. Maar ze zagen ook andere dingen. Ze zagen dat Paulus plotseling wonderbaarlijke krachten had, net als de andere apostelen. Wat de Bijbel de tekenen van een apostel noemt, werd door hem verricht.

In 2 Korinthe 12:12 zegt Paulus:

De tekenen van een apostel zijn onder u verricht, in al mijn volharding, in tekenen, wonderen en krachten.

2 KORINTHE 12:12

Daarmee bedoelt hij: door hemzelf.

Als hij zijn bekering veinsde, hoe kon hij dan veinzen dat hij mensen uit de dood opwekte, demonen uitdreef en mensen genas door zijn zweetdoeken naar hen toe te sturen zonder hen zelfs maar te zien? De wonderen die hij deed, waren behoorlijk overtuigend.

Ook was er op zijn christelijke karakter nauwelijks iets aan te merken. Niemand kon hem afschilderen als een bedrieger, een leugenaar of een man met een slecht karakter. Hij was niet zoals die charlatans op christelijke televisie of radio, die het alleen om het

geld of om een andere vleselijke reden doen. Hij leidde geen vleselijk leven. Hij leidde een zelfopofferend leven. Hij zette ook zijn leven op het spel en doorstond veel lijden. Daaruit bleek tamelijk overtuigend dat hij oprecht was. Die drie dingen maakten het voor degenen die hem kenden vrijwel onbetwistbaar dat hij werkelijk echt was. Hij had Jezus werkelijk ontmoet.

9

Paulus erkend door Petrus en de apostelen

Toen Petrus in 2 Petrus 3:15 over Paulus schreef, noemde hij hem:

en beschouw het geduld van onze Heere als zaligheid; zoals ook onze geliefde broeder Paulus, naar de wijsheid die hem gegeven is, u geschreven heeft,

2 PETRUS 3:15

Direct daarna, in vers 16, spreekt hij over alle brieven van Paulus. Dit zijn de slotwoorden tegen het einde van 2 Petrus 3, in de verzen 15 en 16. Petrus spreekt over Paulus als een geliefde broeder, en hij laat blijken dat hij bekend is met de inhoud van al Paulus' brieven.

Dat is interessant, want Paulus begint al zijn brieven door zichzelf een apostel van Jezus Christus te noemen:

Paulus, een dienstknecht van God en een apostel van Jezus Christus, overeenkomstig het geloof van de uitverkorenen van God en de kennis van de waarheid, die in overeenstemming met de godsvrucht is,

TITUS 1:1

Petrus had die brieven gelezen. Hij wist wat erin stond. Hij gaf zijn steun aan Paulus. Hij zei niet: 'Die Paulus heeft goed materiaal geschreven, maar je moet oppassen. Hij noemt zichzelf een apostel, maar hij is niet echt een apostel. Hij is een bedrieger.' Hij noemde hem:

„Onze geliefde broeder Paulus.” Daarmee gaf hij duidelijk zijn steun aan hem en aan zijn brieven.

Zelfs als Petrus de brieven van Paulus alleen als goede literatuur beschouwde en niet noodzakelijk als Schrift, kon hij geen man steunen die in elk van zijn geschriften beweerde een apostel van Christus te zijn, als hij niet geloofde dat hij werkelijk een apostel van Christus was. De apostelen aan wie Jezus Zelf volmacht had gegeven, erkenden dat Paulus echt was wat hij beweerde te zijn. Ik zie niet in hoe iemand die tweeduizend jaar later leeft, zou kunnen beweren over de kennis te beschikken die hem in staat stelt om Paulus niet als echt te erkennen. Wat de apostelen van Christus zeiden en schreven aannemen, staat gelijk aan het aannemen alsof het van Christus Zelf kwam. Net zoals het aannemen van de woorden van Christus hetzelfde is als het aannemen van de woorden van God. Dat is wat Jezus zei.

Na Zijn opstanding zei Hij in Johannes hoofdstuk 20 iets wat een logisch uitvloeisel is van de uitspraak die we zojuist in Johannes 13:20 hebben gelezen. Nadat Jezus uit de dood was opgestaan en weer bij de discipelen in diezelfde bovenzaal was, zei Jezus in Johannes hoofdstuk 20, vers 21, tegen hen:

Jezus dan zei opnieuw tegen hen: Vrede zij u! Zoals de Vader Mij gezonden heeft, zend Ik ook u.

JOHANNES 20:21

In welke zin had de Vader Jezus gezonden? Als Zijn officiële vertegenwoordiger. Hij zegt:

Zoals de Vader Mij heeft gestuurd, zo stuur Ik ook jullie.

Dus net zoals de wereld God niet kan aannemen zonder Christus aan te nemen, kan de wereld Christus niet aannemen zonder de apostelen aan te nemen. Hij zond hen in dezelfde zin als waarin de Vader Hem had gezonden, en hen aannemen is Hem aannemen.

10

Johannes als de geliefde discipel

Nu terug naar hoofdstuk 13, vers 21.

Toen Jezus deze dingen gezegd had, raakte Zijn geest in beroering, en Hij getuigde en zei: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u dat een van u Mij zal verraden. De discipelen dan keken elkaar aan, in twijfel over wie Hij dat zei. En een van Zijn discipelen, die Jezus liefhad, lag aan in de schoot van Jezus.

JOHANNES 13:21-23

Dit is de eerste keer dat we deze uitdrukking tegenkomen:

de leerling van wie Jezus hield Zoals ik al heb gezegd, twijfel ik er geen moment aan dat dit Johannes is. Wie het ook is, hij is de schrijver van het Evangelie, zoals de slotverzen van hoofdstuk 21 duidelijk maken: de zogenoemde geliefde discipel is de schrijver van dit Evangelie. Hij noemt zichzelf niet Johannes. Wij noemen het het Evangelie van Johannes, maar het Evangelie is in feite anoniem geschreven. De schrijver noemt zijn naam niet. We weten dat het van Johannes afkomstig is, omdat de kerkvaders ons dat hebben verteld. Zij kenden Johannes en zij waren degenen die dit geschrift in ontvangst namen.

Sommige mensen hebben gedacht dat de geliefde discipel misschien iemand anders was. Ik heb bij hoofdstuk 11 al gezegd dat Lazarus, toen hij ziek was, door zijn zussen werd aangeduid als degene die Jezus liefhad. Zijn zussen stuurden Jezus de boodschap dat degene die Hij liefhad ziek was. Maar in datzelfde hoofdstuk staat dat Jezus Maria, Martha en Lazarus liefhad. Sommigen hebben geprobeerd van Lazarus de geliefde discipel te maken, maar dan zou hij hier tijdens het laatste Avondmaal in de bovenzaal aanwezig zijn geweest. De andere Evangeliën maken duidelijk dat daar alleen Jezus en Zijn twaalf discipelen waren. Lazarus was er niet, dus de geliefde discipel is iemand anders.

Door uitsluiting, voornamelijk op grond van het feit dat zeven van de twaalf apostelen in het Evangelie bij naam worden genoemd als personen die van de schrijver te onderscheiden zijn, blijven er maar enkele kandidaten over. Op grond van andere overwegingen is het duidelijk dat Johannes de geliefde discipel is. Hier wordt hij voor het eerst zo genoemd. Voordat het Evangelie afgelopen is, zal hij nog minstens enkele keren zo worden genoemd.

11

Jezus wijst Judas aan als verrader

Toen Jezus ontdaan was en deze rechtstreekse voorspelling deed dat iemand Hem zou verraden, vroegen alle discipelen zich af wie het was. Er staat:

En een van Zijn discipelen, die Jezus liefhad, lag aan in de schoot van Jezus. Simon Petrus dan wenkte deze, dat hij vragen zou wie het toch zou kunnen zijn, over wie Hij sprak.

JOHANNES 13:23-24

Petrus gebaarde dus naar hem, dat wil zeggen naar Johannes, dat hij moest vragen over wie Jezus sprak.

Johannes zat kennelijk dicht bij Jezus dan Petrus. Daarom was Petrus ongewoon terughoudend om te zeggen wat hij dacht. Misschien kwam dat door de ernst van de uitspraak die Jezus had gedaan en doordat Jezus ontdaan was. Petrus flapte er bijna altijd uit wat hij dacht. Deze keer zweeg hij en gebaarde hij naar Johannes dat hij Hem moest vragen wie het was.

Johannes leunde achterover tegen de borst van Jezus en zei tegen Hem:

En deze ging tegen Jezus' borst liggen en zei tegen Hem: Heere, wie is het?

JOHANNES 13:25

Jezus antwoordde:

Jezus antwoordde: Die is het aan wie Ik het stuk brood zal geven, nadat Ik het ingedoopt heb. En toen Hij het stuk brood ingedoopt had, gaf Hij het aan Judas Iskariot, de zoon van Simon.

JOHANNES 13:26

Dit was tijdens een maaltijd een normale gang van zaken, dus we kunnen hieraan zien dat de maaltijd nog steeds bezig was. Ze hadden brood dat ze in verschillende soorten sauzen doopten. Zo'n ingedoopt stukje brood werd in het Engels een 'sop' genoemd. Tijdens de maaltijd doopten ze telkens hun brood in de sauzen en aten het op. Maar Hij zou dit brood nemen, het indopen en het aan een andere discipel geven. Hij zei:

Het is degene aan wie Ik dit stukje brood geef nadat Ik het erin heb gedoopt.

En niemand van hen die aanlagen, begreep met welke bedoeling Hij dat tegen hem zei. Want sommigen dachten, omdat Judas de beurs beheerde, dat Jezus tegen hem zei: Koop wat wij nodig hebben voor het feest, of dat hij iets aan de armen moest geven.

JOHANNES 13:28-29

Als we dit lezen, lijkt het ons vreemd dat Jezus onthulde wie de verrader was door hem een stuk brood aan te reiken. Toen Judas opstond om weg te gaan, wist niemand wat hij ging doen, hoewel Jezus zojuist zijn verraad had voorspeld. Ik denk dat dit vreemde gegeven kan worden verklaard als we begrijpen dat Jezus zachtjes tegen Johannes zei:

Het is degene aan wie Ik dit ga geven.

Het was een plechtig moment toen Jezus voorspelde dat iemand Hem zou verraden. In zekere zin gonsde het rond de hele tafel. Iedereen praatte met elkaar. Over wie kon Hij het hebben? Wie van ons zou het kunnen zijn? Terwijl ze dat deden, gebaarde Petrus naar Johannes. Blijkbaar fluisterde Johannes tegen Jezus:

En deze ging tegen Jezus' borst liggen en zei tegen Hem: Heere, wie is het?

JOHANNES 13:25

Blijkbaar fluisterde Jezus tegen Johannes terug:

Jezus antwoordde: Die is het aan wie Ik het stuk brood zal geven, nadat Ik het ingedoopt heb. En toen Hij het stuk brood ingedoopt had, gaf Hij het aan Judas Iskariot, de zoon van Simon.

JOHANNES 13:26

Het lijkt er daarom op dat alleen Johannes het wist, maar hij wist het dus wel. Toen Jezus het brood aan Judas gaf, wist Johannes dat Judas degene was. Niemand anders wist het. Dat is maar goed ook, want anders zouden ze hem te lijf zijn gegaan. Kun je je dat voorstellen? Als Jezus had gezegd: „Deze man gaat Mij verraden. Deze hier is de schuldige”, dan zou in elk geval Petrus zich meteen op die man hebben gestort. Hij zou niet zonder gebroken benen de deur uit zijn gekomen. Misschien zou Petrus ook zijn zwaard uit de schede hebben getrokken. Wie weet? Dan zou er geen verraad hebben plaatsgevonden.

Jezus moest het geheimhouden. Hij kon het aan Johannes toevertrouwen. Hij vertrouwde Johannes veel geheimen toe, zoals het boek Openbaring. Johannes was een goede vriend van Hem en Hij kon Johannes dingen toevertrouwen die Hij niet per se aan iedereen zou vertellen. Hij vertelde het zelfs niet aan Petrus. Hij vertelde alleen aan Johannes:

Hij is het. Ik ga mijn brood hier indopen en in plaats van het zelf op te eten, geef ik het aan die andere man. Zo zullen jullie weten dat hij het is.

12

Satan, Judas en het plan van verraad

Judas nam het brood aan, at het vermoedelijk op, en toen hij het at, voer satan in hem. Aan het begin van het hoofdstuk, in vers 2, lezen we:

Toen dan de maaltijd plaatsvond en de duivel Judas Iskariot, de zoon van Simon, al in het hart gegeven had Hem te verraden,

JOHANNES 13:2

De afspraken met het Sanhedrin waren natuurlijk in feite al gemaakt. Het was niet zo dat hij pas op het moment dat hij het brood at plotseling door een demon bezeten raakte en dacht: „Ik ga Jezus nu verraden.” Hij had alle afspraken al gemaakt.

Wat hij nog moest doen, was de ontmoeting regelen. Hij had afgesproken dat hij Jezus aan hen zou uitleveren op een plek waar ze ongestoord waren. Omdat Jezus te populair was, wist het Sanhedrin dat het niet goed zou aflopen als ze Hem in het openbaar arresteerden. De menigten zouden niet toelaten dat Hij werd gearresteerd. Ze hadden dat eerder geprobeerd. Ze moesten weten wat de verborgen plekken waren waar Jezus vaak kwam, de plaatsen waar ze Hem waarschijnlijk konden vinden wanneer er niemand anders bij was.

Dat zou 's avonds laat zijn, op een van de plaatsen waar Jezus vaak kwam, bijvoorbeeld om te bidden. De hof van Gethsémané was een vaste plek waarvan Judas wist. Maar hij zou niet precies weten wanneer hij Hem daar kon verwachten. Judas moest wachten op een geschikt moment, waarop hij naar de overpriesters kon gaan en zeggen: „Jullie kunnen Hem daar nu vinden.” Dat is wat hij deed. Hij ging weg om hen te ontmoeten en hen mee te nemen.

Toen Judas opstond om weg te gaan, zei Jezus tegen hem:

Wat je doet, doe het snel.

13

Judas' schijn en zijn gang in de duisternis

De anderen wisten eigenlijk niet wat er aan de hand was. Het is interessant dat Judas zo overtuigend overkwam als discipel. Jezus had zojuist gezegd:

Toen Jezus deze dingen gezegd had, raakte Zijn geest in beroering, en Hij getuigde en zei: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u dat een van u Mij zal verraden.

JOHANNES 13:21

Plotseling stond iedereen op scherp. Iedereen spitste zijn oren. Ze zouden letten op ieder vreemd gedrag van wie dan ook in de ruimte. Een van hen deugde niet, dus ze zouden elkaar nauwlettend bekijken. Zag iemand er schuldig uit? Gedroeg iemand zich vreemd? Zou iemand zichzelf verraden?

Toen stond Judas op en vertrok. Je zou denken dat de verdenking onmiddellijk op hem zou vallen. Hier was iemand die in beweging kwam, iemand die iets anders deed. Als er ook maar iets aan Judas was geweest waardoor ze het enigszins geloofwaardig hadden gevonden dat hij die man kon zijn, dan zouden ze ongetwijfeld hebben gedacht dat hij het wel moest zijn. Hij was zojuist opgestaan en weggegaan.

Maar dat dachten ze niet. Het kwam niet bij hen op dat Judas die man zou zijn. Zelfs nadat Jezus die voorspelling had gedaan, terwijl er allerlei vragen door hun hoofd gingen en ze Judas zagen opstaan om weg te gaan, dachten ze alleen maar: „Hij kan het niet zijn. Hij wordt vertrouwd. Hij is een vertrouwde discipel. Jezus vertrouwt hem het geld toe. Jezus heeft waarschijnlijk geregeld dat hij eropuitgaat om iets aan de armen te geven, omdat het de tijd van het Pascha is, of om wat dingen voor het feest te kopen.”

Ik vind het verbazingwekkend dat Judas zich kennelijk zo overtuigend als discipel had voorgedaan, dat zelfs toen hij door satan bezeten was, de andere discipelen daar niets van merkten. Als een van hen, ook al was hij onschuldig, iets vreemds had gedaan, zou hij op dat moment waarschijnlijk de verdenking op zich hebben geladen. Toch kwam het niet bij hen op dat Judas degene was.

Er staat dat hij naar buiten ging, en het was nacht. Ik weet zeker dat Johannes, wanneer hij zegt dat het nacht was, ons niet alleen vertelt welk moment van de dag het was. Johannes is namelijk altijd geïnteresseerd in dubbelzinnigheden, zoals toen Jezus zei:

Jezus zei tegen hem: Wie gebaad heeft, heeft slechts nodig dat zijn voeten worden gewassen, want hij is al geheel rein. En u bent rein, maar niet allen.

JOHANNES 13:10

Johannes merkt zulke korte uitspraken op en gebruikt ze.

Johannes stelt er duidelijk veel belang in om dag en nacht, licht en duisternis enzovoort als geestelijke categorieën te bespreken. Dus toen hij zei dat Judas naar buiten ging en dat het nacht was, moeten we volgens mij begrijpen dat het buiten niet alleen maar donker was. Hij ging de nacht in. Hij verliet de dag. Hij verliet het licht. Hij ging de vergetelheid en de duisternis in.

14

Het nieuwe gebod van onderlinge liefde

Toen hij naar buiten was gegaan, zei Jezus:

Toen hij dan naar buiten gegaan was, zei Jezus: Nu is de Zoon des mensen verheerlijkt, en God is in Hem verheerlijkt. Als God in Hem verheerlijkt is, zal God Hem ook in Zichzelf verheerlijken, en Hij zal Hem meteen verheerlijken. Lieve kinderen, nog een korte tijd ben Ik bij u. U zult Mij zoeken, en zoals Ik gezegd heb tegen de Joden, zo zeg Ik het nu ook tegen u: Waar Ik heen ga, kunt u niet komen. Een nieuw gebod geef Ik u, namelijk dat u elkaar liefhebt; zoals Ik u liefgehad heb, moet u ook elkaar liefhebben. Hierdoor zullen allen inzien dat u Mijn discipelen bent: als u liefde onder elkaar hebt.

JOHANNES 13:31-35

Dit nieuwe gebod dat Hij geeft, is misschien wel het belangrijkste wat Hij Zijn discipelen heeft verteld in de jaren die Hij met hen doorbracht. Hij zegt: “Jullie hebben met Mij onder het oude stelsel geleefd. We hebben ons grotendeels aan de wet gehouden. Het is waar dat we ons niet aan de overleveringen van de Farizeeën houden, en Ik behoud Mij wel het recht voor om op de sabbat alles te doen wat Mijn Vader zou doen.” Maar grotendeels hadden Jezus en Zijn discipelen zich gehouden aan de feesten, de aanbidding in de tempel, het bezoeken van de synagoge en dat soort dingen. Ze hadden als Joden geleefd.

Nu zegt Hij: “Ik ga iets nieuws invoeren. Dit is een nieuw gebod.” Omdat discipel zijn betekent dat je je aan Zijn geboden houdt, bepaalde wat Hij hier zei waaraan een discipel voortaan van ieder ander te onderscheiden zou zijn.

Toen Hij zei:

Heb elkaar lief, was dat op zichzelf geen nieuw gebod. Dit was bij eerdere gelegenheden al ter sprake gekomen, zelfs in Zijn gesprek met de Farizeeën en de wetgeleerden, toen zij zeiden:

Meester, wat is het grote gebod in de wet?

MATTHEÛS 22:36

Hij zei:

En u zult de Heere, uw God, liefhebben met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw verstand en met heel uw kracht. Dit is het eerste gebod. En het tweede, hieraan gelijk, is dit: U zult uw naaste liefhebben als uzelf. Er is geen ander gebod groter dan deze.

MARKUS 12:30-31

15

Liefhebben zoals Christus liefheeft

Je naaste liefhebben, elkaar liefhebben, was iets wat Jezus al had aangewezen. Het was niet nieuw bij Hem. Hij herhaalde eenvoudigweg iets wat Mozes had gezegd. Het idee van liefhebben was dus geen nieuw gebod. Maar wat was dan wel een nieuw gebod? Dit gebod:

dat jullie elkaar liefhebben zoals Ik jullie heb liefgehad.

Er is een andere mate van liefde die de vrucht is van de Heilige Geest, de Geest van Christus. Als je vervuld bent met de Geest van Christus, is de vrucht van de Geest liefde zoals Christus liefhad.

Hoe verschilt dat van het oude gebod om lief te hebben? Het oude gebod was eenvoudigweg dat je je naaste moest liefhebben zoals je jezelf liefhebt. Of, zoals Jezus het in de Bergrede verwoordde toen Hij in Mattheüs 7:12 de Wet en de Profeten samenvatte:

Alles dan wat u wilt dat de mensen u doen, doet u hun ook zo, want dat is de Wet en de Profeten.

MATTHEÛS 7:12

Dat noemen we de gulden regel. Het is eenvoudigweg een samenvatting van je naaste liefhebben zoals je jezelf liefhebt.

Wat wil je dat mensen voor jou doen? Je hebt jezelf beslist lief, dus wat je ook wilt dat zij doen, zou iets liefdevols zijn. Doe daarom voor de ander wat jij graag zou willen dat hij voor jou doet, want het is de bedoeling dat je hem evenzeer liefhebt als jezelf.

Maar mensen waren daar kennelijk toe in staat, als ze het wilden, zelfs zonder de Heilige Geest. Toen Hij onder het oude verbond zei:

Doe voor anderen wat je wilt dat zij voor jou doen, zei Hij:

Want daarop komen de hele Wet en de Profeten neer.

Met andere woorden, dit is de godsdienst van het Oude Testament. Dit is de eis van het Oude Testament: mensen liefhebben zoals je jezelf liefhebt.

16

Zelfopofferende liefde in het nieuwe verbond

Maar Ik geef jullie een nieuwe eis, een nieuw gebod. En dat is niet dat je hen liefhebt zoals je jezelf liefhebt, maar dat je hen liefhebt zoals Ik jullie liefheb. Het is duidelijk dat Hij zegt: “Ik heb jullie op een andere manier lief. Ik heb jullie meer lief dan jullie zichzelf liefhebben.” Daarom is anderen liefhebben zoals Hij jou liefheeft iets anders dan hen liefhebben zoals je jezelf liefhebt.

Hoe dan? Als je iemand liefhebt zoals je jezelf liefhebt, betekent dat eenvoudigweg dat je hem geen kwaad doet, omdat je niet wilt dat hij jou kwaad doet. Als je twee mantels hebt, zoals Johannes de Doper zei, geef je er één aan iemand die er geen heeft. Op die manier heb jij er één en heeft hij er één. Jullie zijn gelijk. Je hebt hem evenzeer lief als jezelf. Je vindt het even belangrijk dat hij het warm houdt in de kou als dat jij het warm houdt in de kou.

Maar wat betekent liefhebben zoals Jezus liefhad? Jezus had ons niet lief zoals Hij Zichzelf liefhad. Hij had ons meer lief dan Hij Zichzelf liefhad. Hij stierf voor ons. Hij stelde Zich niet op gelijke hoogte. Hij stelde Zich lager.

In feite stelde Hij Zich in ditzelfde hoofdstuk lager dan de discipelen, hoewel Hij erkende dat Zijn positie boven die van hen stond. Hij zei:

Jullie noemen Mij Meester en Heer, en dat ben Ik ook. Dat is wat Ik ben. Maar Ik heb jullie voeten gewassen. Ik heb Me lager gemaakt dan jullie. Ik heb jullie boven Mijzelf gesteld. Ik geef Mijn leven voor jullie.

Dat is de grootste liefde die iemand kan hebben, want dat is niet anderen liefhebben zoals je jezelf liefhebt. Dat is hen meer liefhebben dan je jezelf liefhebt. Dat is liefhebben zoals Christus de gemeente liefheeft. Dat is de vrucht van de Heilige Geest. Dat soort liefde is alleen mogelijk als Christus in jou liefheeft. En daarom is dit een nieuw gebod. Het hoort bij een nieuw verbond, want dit werd uitgesproken nadat het laatste Avondmaal was gegeten en Hij had gezegd:

Evenzo nam Hij ook de drinkbeker na het gebruiken van de maaltijd en zei: Deze drinkbeker is het nieuwe testament in Mijn bloed, dat voor u vergoten wordt.

LUKAS 22:20

Met „het nieuwe testament” wordt hier het nieuwe verbond bedoeld; Hij had dus al gezegd dat er een nieuw verbond was. Wanneer je uit deze beker drinkt, neem je deel aan een nieuw verbond dat de oude Wet en de Profeten vervangt. En in het nieuwe verbond zijn er nieuwe geboden. En dit is het gebod: dat je mensen liefhebt zoals Ik jou liefheb.

17

Liefde als herkenningsteken van discipelen

Er is een nieuwe wet. Die lijkt in veel opzichten een beetje op de oude wet, maar hij is anders. Daarom is het een vergissing om eenvoudigweg de oude wet te nemen en die over te brengen naar het nieuwe verbond. Het nieuwe verbond heeft de vereisten enigszins veranderd en verzwaard. Er wordt niet langer van je geëist dat je tien procent aan God geeft. Nu wordt van je geëist dat je alles aan God overgeeft. Het is niet langer nodig dat je één dag heilig houdt. Het gaat erom dat je alle dagen heilig houdt. Het gaat er niet langer om dat je mensen liefhebt zoals je jezelf liefhebt. Het gaat erom dat je hen liefhebt zoals God hen liefheeft. Je moet Gods liefde in je hart hebben in plaats van alleen menselijke liefde.

Dat is iets wat mensen niet kunnen doen tenzij ze de Heilige Geest hebben. Jezus gaat in het volgende hoofdstuk spreken over de komst van de Heilige Geest. Maar hier zegt Hij wat de vereisten zijn. Later gaat Hij hun vertellen wat ze moeten weten om dat te kunnen doen. Maar Hij zegt in vers 35:

Hierdoor zullen allen inzien dat u Mijn discipelen bent: als u liefde onder elkaar hebt.

JOHANNES 13:35

Dat betekent dat iemand dit soort liefde niet kan hebben tenzij hij een discipel is. Daarom is het bezit van die liefde het zekere teken dat mensen discipelen zijn. Wanneer mensen zien dat je op die manier liefhebt, zullen ze weten dat je een discipel bent.

En dit is de lakmoesproef voor het christen-zijn. Het is het ware kenmerk van een christen. Het gaat er niet om dat je alleen maar een aardig mens bent, of gewoon in het algemeen vriendelijk en liefdevol bent, maar dat je je leven aflegt. Je leven is niet van jou. Je legt je leven af ten behoeve van anderen, en ook voor God, want je moet Hem ook op die manier liefhebben. En Jezus deed beide. Hij legde Zijn leven af omwille van Zijn Vader. Ik verbind dat met wat Hij zei:

Maar de wereld moet weten dat Ik de Vader liefheb, en doe zoals de Vader Mij geboden heeft. Sta op, laten wij hier vandaan gaan.

JOHANNES 14:31

Maar Hij heeft ons ook lief en Hij legde Zijn leven voor ons af. En later zei Hij dat niemand grotere liefde heeft dan deze: je leven op die manier afleggen.

18

Petrus wil Jezus volgen

Wat er vervolgens gebeurt, is interessant. Jezus had in vers 33 gezegd dat Hij weg zou gaan, en dat zij Hem niet zouden zien en niet met Hem mee konden gaan. Daarna gaf Hij dit gebod over liefde. En het lijkt wel alsof wat Hij over liefde zei volledig langs Petrus heen ging. Hij herinnert zich alleen dat Jezus zei dat Hij weg zou gaan. Hij zegt niets over dit gebod om lief te hebben. Misschien klinkt het hem gewoon niet realistisch in de oren, of misschien interesseert het hem gewoon niet. Maar hij wil heel graag weten waar Jezus naartoe gaat en waarom hij, Petrus, niet met Hem mee kan gaan.

Simon Petrus zei tegen Hem:

Simon Petrus zei tegen Hem: Heere, waar gaat U heen? Jezus antwoordde hem: Waar Ik heen ga, kunt u Mij nu niet volgen, maar u zult Mij later volgen.

JOHANNES 13:36

Jezus antwoordde hem:

Waar Ik naartoe ga, kun je Mij nu niet volgen, maar later zul je Mij wel volgen.

Dit lijkt op wat Jezus zei toen Petrus zei:

Petrus zei tegen Hem: U zult mijn voeten in der eeuwigheid niet wassen! Jezus antwoordde hem: Als Ik u niet was, hebt u geen deel met Mij.

JOHANNES 13:8

Jezus zei:

Jezus antwoordde en zei tegen hem: Wat Ik doe, weet u nu niet, maar u zult het later inzien.

JOHANNES 13:7

Jezus zegt:

Petrus, je moet even geduld hebben. Je kunt nu nog niet alles begrijpen, maar dat komt wel. Je kunt nu niet met me meegaan, maar later wel. Wacht maar. Het komt later, niet nu.

Petrus zei tegen Hem:

Petrus zei tegen Hem: Heere, waarom kan ik U nu niet volgen? Mijn leven zal ik voor U geven.

JOHANNES 13:37

En Jezus antwoordde hem:

Jezus antwoordde hem: Zult u uw leven voor Mij geven? Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: De haan zal niet kraaien, voordat u Mij driemaal verloochend zult hebben.

JOHANNES 13:38

19

De voorspelde verloochening van Petrus

De verschillende evangeliën geven deze voorspelling op verschillende manieren weer. In minstens één ervan staat:

En Jezus zei tegen hem: Voorwaar, Ik zeg u dat u vandaag, in deze nacht, voordat de haan twee keer gekraaid zal hebben, Mij driemaal zult verloochenen.

MARKUS 14:30

En wanneer Petrus Jezus daadwerkelijk verloochent, wordt het in tweeën opgesplitst. Hij hoorde de haan de eerste keer kraaien. En nadat hij Hem voor de derde keer had verloochend, hoorde hij hem voor de tweede keer en herinnerde hij zich de voorspelling. Maar of er nu tweemaal een haan kraait, zoals Jezus natuurlijk gezegd heeft, of dat dit wordt ingekort tot het horen kraaien van de haan, Hij zegt dat het vóór zonsopgang zal gebeuren. En dat was niet lang nadat ze daar zaten.

Het was al nacht toen Judas naar buiten ging. Het was na het invallen van de duisternis. Het was dus na zes uur, en het kan best een flink stuk na zessen zijn geweest. En de haan zou om zes uur 's morgens kraaien, of eerder. Dus Jezus zegt dat het binnen twaalf uur zal gebeuren:

Over een paar uur zul je drie keer ontkennen dat je Mij kent.

Hoe onwaarschijnlijk moet dat Petrus hebben geleken. Op dat moment was hij vervuld van genegenheid voor Jezus en trouw aan Hem. Hij voelde zich heldhaftig en zei: 'Jezus verkeert in moeilijkheden. Ik ben Zijn man. Ik ben Zijn lijfwacht. Ik zal voor Hem zorgen. Niemand zal Jezus iets kunnen aandoen zolang ik erbij ben. Laat me maar weten wie die kerel is die Hem gaat verraden, dan zal hij wel merken met wie hij te maken heeft, want ik ga voor Jezus zorgen.'

Petrus had dat al duidelijk gemaakt in Caesarea Filippi, toen Jezus voor het eerst aan de discipelen voorspelde dat Hij gekruisigd zou worden. Petrus zei:

En Petrus nam Hem apart en begon Hem te bestraffen; hij zei:
God zij U genadig, Heere, dit zal beslist niet met U gebeuren!

MATTHEÛS 16:22

Ik denk niet dat Petrus bezwaar maakte op grond van het feit dat dit weliswaar Gods plan was, maar dat hij tegen Gods plan was. Ik denk dat hij zei: 'Jezus, volgens mij bent U hier een beetje te pessimistisch. Zolang U ons hebt, zal niemand U iets kunnen aandoen. Niemand zal U kruisigen, want wij staan aan Uw kant en wij zijn bij U.'

Die avond voelde Petrus zich bijzonder moedig. 'Ik zal voor U sterven, Heere, als dat nodig is. Ik zal U beslist niet verloochenen, laat staan driemaal.' Dat leek inderdaad zeer onwaarschijnlijk. Het is een heel korte tijd waarin zoveel verloocheningen moeten plaatsvinden. Op de meeste avonden zouden ze tenslotte kort hierna naar bed gaan en niet eens wakker zijn totdat de haan kraaide. Hij wist niet dat hij de hele nacht wakker zou zijn, in het paleis van de hogepriester, en dat hij daar rechtstreeks zou worden aangesproken. Hij besepte niet wat er die nacht zou gebeuren. De voorspelling leek zo onwaarschijnlijk, en toch kwam ze tot op de letter uit.

20

Het verschil tussen verraad en verloochening

Jezus zei in vers 19:

Nu al zeg Ik het u voordat het gebeurt, opdat wanneer het gebeurt, u zult geloven dat Ik het ben.

JOHANNES 13:19

Twee dingen die Jezus in dit hoofdstuk in de bovenzaal voorspelde, gebeurden diezelfde nacht: het verraad van Judas en de verloocheningen van Petrus.

Verraad en verloochening zijn niet hetzelfde. Verraad is in wezen dat je iemand afzweert en jezelf tot zijn vijand maakt. Verloochening is meer een laffe, onmoedige reactie uit angst voor vervolging. Waarschijnlijk deinzen veel mensen terug wanneer ze met tegenstand worden geconfronteerd, terwijl ze vrijmoedig voor Christus zouden moeten opkomen. Zelfs als het niet zover gaat dat ze Hem met woorden verloochenen,

kunnen we in veel gevallen, wanneer mensen zich tegen God uitspreken en wij erbij zijn, denken: 'Ik vind echt dat ik iets zou moeten zeggen. Iemand zou hier voor Jezus moeten opkomen, maar ik zal het niet zijn.' Als wij het niet zijn, dan zijn we eigenlijk niet veel beter dan Petrus.

Petrus verschilde van ons doordat mensen hem rechtstreeks aanspraken en hij zich in een situatie bevond waarin het erop leek dat zijn leven gevaar kon lopen. Hij had gezegd: 'Ik zal voor U sterven, Heere,' maar hij had te veel vertrouwen in zichzelf. Ik weet zeker dat hij oprecht was, maar hij begreep zijn eigen zwakheid, zijn eigen vlees en zijn eigen lafheid niet.

Maar hij verraadde Jezus niet zoals Judas dat deed. Judas ging naar buiten en verraadde Hem, met Zijn dood tot gevolg. Judas ging doelbewust en koelbloedig naar buiten, zonder op enigerlei wijze bedreigd te zijn. Hij zocht de vijanden van Jezus op en spande met hen tegen Hem samen. Petrus stond onder druk toen hij Christus verloochende. Dat was niet in orde. Het is niet in orde om Christus te verloochenen. Maar het is niet hetzelfde, omdat hij in zijn hart werkelijk trouw was aan Jezus, maar in die situatie eenvoudigweg niet de moed had om dat te zeggen.

Hij was een slappeling. Hij was een lafaard. Maar hij was geen verrader. Hij koos niet de kant van de vijanden van Jezus. Hij ging niet naar buiten om te zeggen: 'Goed, ik loop nu over naar de andere kant.' Hij was nog steeds trouw aan Jezus. Zelfs toen hij Jezus verloochende, deed hij dat alleen met zijn mond. In zijn hart wilde hij nog steeds trouw zijn aan Jezus. Dat weet je.

Er is een verschil tussen verraad en verloochening, maar geen van beide is in orde. Jezus zei:

Maar wie Mij verloochenen zal voor de mensen, die zal Ik ook verloochenen voor Mijn Vader, Die in de hemelen is.

MATTHEÛS 10:33

Door Jezus te verloochenen zette Petrus beslist zijn eigen behoud op het spel. Toch zullen we zien dat Jezus na Zijn opstanding daarover een persoonlijk gesprek met Petrus had en duidelijk maakte dat Hij hem herstelde.

Hiermee komen we aan het einde van dit hoofdstuk, maar beslist niet aan het einde van de rede, want die gaat nog drie hoofdstukken door.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- 1 Johannes 1:7
- Johannes 13:17
- Johannes 13:18-20
- Psalmen 41:10
- Deuteronomium 18:20
- 1 Koningen 22:27
- 1 Koningen 22:28
- Johannes 10:41
- Johannes 13:20
- Johannes 13:16
- Handelingen 9:26
- 2 Korinthe 12:12
- 2 Petrus 3:15
- Titus 1:1
- Johannes 20:21
- Johannes 13:21-23
- Johannes 13:23-24
- Johannes 13:25
- Johannes 13:26
- Johannes 13:28-29
- Johannes 13:2
- Johannes 13:21
- Johannes 13:10
- Johannes 13:31-35
- Mattheüs 22:36
- Markus 12:30-31
- Mattheüs 7:12
- Lukas 22:20

- Johannes 13:35
- Johannes 14:31
- Johannes 13:36
- Johannes 13:8
- Johannes 13:7
- Johannes 13:37
- Johannes 13:38
- Markus 14:30
- Mattheüs 16:22
- Johannes 13:19
- Mattheüs 10:33

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.